

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Методичні вказівки
до курсової роботи
з дисципліни: «Планування і контроль на підприємстві»
для студентів денної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»

Харків 2020

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Методичні вказівки
до курсової роботи
з дисципліни: «Планування і контроль на підприємстві»
для студентів денної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»

Затверджено методичною
радою університету,
протокол № від р.

Харків 2020

Укладач: В.В. Блага

Кафедра економіки і підприємництва

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Планування і контроль на підприємстві» відноситься до циклу нормативних навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки бакалаврів галузі знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності: 051 «Економіка».

Предмет дисципліни: процес планування і контролю діяльності підприємства.

Метою дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» є формування у студентів системи знань з методології розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання.

У відповідності до робочої програми дисципліни «Планування і контроль на підприємстві», окрім лекцій, передбачені практичні заняття та відведені години на самостійну роботу студентів, результатом якої є виконання курсової роботи. На практичних заняттях відпрацьовується методика рішення задач. Найбільш поширеною формою проведення практичних занять є пояснення викладачем методики і ходу розв'язання задач біля дошки з подальшим рішенням індивідуальних варіантів студентами (з консультаціями викладача, якщо необхідно).

Мета виконання курсової роботи – закріплення студентами теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення курсу «Планування і контроль на підприємстві».

Задача виконання курсової роботи – набуття студентами практичних навиків застосування форм, методів, процесу планування і контролю; структури і технології розроблення типових планів економічного і соціального розвитку підприємства, складу показників і методики їх розрахунку, оптимізації виробничої програми.

Самостійна робота студентів поза університетом складається з вивчення окремих питань дисципліни під час підготовки до практичних занять, опрацювання лекційного матеріалу за переліком рекомендованої літератури під час підготовки до тестових контрольних робіт та виконання курсової роботи.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тематика курсової роботи розробляється з урахуванням основних економічних процесів, тому що першою й основною стадією управління будь-яким видом доцільної діяльності завжди є процес постановки мети й визначення способів її виконання. Планування розпочинається із розробки загальних цілей, далі визначаються конкретні, деталізовані цілі на заданий період, визначаються шляхи та засоби їх досягнення, організується їх виконання, і нарешті, здійснюється контроль за досягненням поставлених цілей. При цьому планування, передбачаючи майбутнє, завжди ґрунтується на визначених гіпотезах стану оточуючого середовища.

Зміст курсової роботи полягає у виконанні студентами наступних завдань:

Вступ

1. Планування поточної діяльності підприємства.

1.1 Сутність та види планування.

1.2 Методи планування.

1.3 Поточне планування підприємства.

2. Розрахунок планової собівартості продукції та аналіз її структури.

2.1 Розрахунок повної собівартості продукції.

2.2 Аналіз чуттєвості прибутку.

3. Визначення точки беззбитковості та запасу міцності підприємства.

3.1 Розрахунок точки беззбитковості.

3.2 Визначення запасу міцності підприємства.

Усі розрахунки пропонується проводити на прикладі промислового підприємства, діяльність якого характеризується наступною інформацією: очікуваний баланс на початок планового року; прогноз продажів підприємства на плановий рік; інформація про заплановані загальновиробничі, адміністративні витрати, витрати на збут та постачання; розмір капітальних вкладень по кварталах; дані про матеріальні витрати на одиницю продукції; середньозважену ціну матеріалів; дані про витрати праці на виготовлення одиниці продукції та тарифну ставку за годину; політика роботи з дебіторами та кредиторами; кількість робітників по цехах; принцип розподілу накладних витрат по виробничих цехах.

Кожному студенту видається індивідуальне завдання на курсову роботу, затверджене завідуючим кафедрою та підписане лектором. Здача курсової роботи на перевірку та захист курсової роботи здійснюється у строки, передбачені навчальним планом.

ЗМІСТ ТА ПОЯСНЕННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У вступі до курсової роботи необхідно охарактеризувати сутність планування та визначити особливості його здійснення на підприємстві, дати коротку характеристику тим видам робіт, які представлені в роботі, визначити їх актуальність для роботи підприємства.

У першому розділі необхідно дати відповіді на такі питання: необхідність планування, його види та методи планування; види бюджетів, що, як правило, використовуються при поточному плануванні, їх взаємозв'язок та принципи розробки. Далі необхідно здійснити поточне планування діяльності підприємства відповідно до даних, наведених в завданні на курсову роботу, зробити висновки щодо доречності виконання запланованої діяльності.

1. Планування поточної діяльності підприємства

У першому розділі повинно бути розглянуто такі бюджети:

1. План продажів у натуральному та грошовому виразі (табл. 1.1). Цей план складається на основі прогнозу продажів та включає такі показники: обсяг продажів у натуральному виразі, ціна за одиницю, сума продажів у грошовому виразі.

Таблиця 1.1 - План продажів

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Обсяг продажів, од.	*	*	*	*	*
Ціна за од., грн.	*	*	*	*	
Дохід від продажів, грн.	*	*	*	*	*

2. Графік очікуваних грошових надходжень за продану продукцію (табл. 1.2). Цей графік складається на базі плану продажів та інформації про політику роботи з дебіторами.

Таблиця 1.2 - Графік очікуваних грошових надходжень, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість на 1.01. __	*				
Продажі в I кварталі:					

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6
надходження грошей від продажів у I кварталі в тім же кварталі	*				
надходження грошей від продажів у I кварталі в іншому кварталі		*			
Продажі в II кварталі:					
надходження грошей від продажів у II кварталі в тім же кварталі		*			
надходження грошей від продажів у II кварталі в іншому кварталі			*		
Продажі в III кварталі:					
надходження грошей від продажів у III кварталі в тім же кварталі			*		
надходження грошей від продажів у III кварталі в іншому кварталі				*	
Продажі в IV кварталі:					
надходження грошей від продажів у IV кварталі в тім же кварталі				*	
Всього грошових надходжень	*	*	*	*	*

3. План виробництва у натуральному виразі (табл. 1.3). Цей план складається на основі плану продажів з урахуванням залишків готової продукції на початок та кінець періоду.

Таблиця 1.3 - План виробництва, од.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Обсяг продажів	*	*	*	*	*
Необхідний запас готової продукції на кінець періоду	*	*	*	*	
Всього	*	*	*	*	*
Запас готової продукції на начало періоду	*	*	*	*	
Обсяг виробництва	*	*	*	*	*

4. План використання матеріалів у натуральному та грошовому виразі (табл. 1.4). Цей план складається на базі плану виробництва і включає наступні показники: обсяг виробництва у натуральному виразі, матеріальні витрати на одиницю у натуральному виразі, виробничі потреби в матеріалах у натуральному виразі, середньозважена ціна однієї натуральної одиниці матеріалу, прямі матеріальні витрати на виробництво продукції у грошовому виразі.

Таблиця 1.4 - План використання матеріалів

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Обсяг виробництва, од.	*	*	*	*	*
Матеріальні витрати на од., кг	*	*	*	*	
Виробничі потреби в матеріалах, кг	*	*	*	*	*
Середньозважена ціна за кг, грн.	*	*	*	*	
Прямі матеріальні витрати на виробництво, грн.	*	*	*	*	*

5. План придбання матеріалів у натуральному та грошовому виразі (табл. 1.5). Цей план складається на базі плану використання матеріалів з урахуванням залишків матеріалів на початок та кінець планового періоду.

Таблиця 1.5 - План придбання матеріалів

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Обсяг виробництва, од.	*	*	*	*	*
Матеріальні витрати на од., кг.	*	*	*	*	
Виробничі потреби в матеріалах, кг	*	*	*	*	*
Необхідний запас на кінець періоду, кг	*	*	*	*	
Загальні потреби, кг	*	*	*	*	*
Початковий запас, кг	*	*	*	*	*
Обсяг закупки матеріалів, кг	*	*	*	*	*
Витрати на закупку 1 кг., грн.	*	*	*	*	
Загальні витрати на придбання матеріалів, грн.	*	*	*	*	*

6. Графік очікуваних грошових виплат за придбані матеріали (табл. 1.6). Цей графік складається на базі плану придбання матеріалів з урахуванням політики роботи з кредиторами.

Таблиця 1.6 - Графік очікуваних грошових виплат за придбані матеріали, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Кредиторська заборгованість на 1.01. __	*				
Закупка у I кварталі:					
гроші, виплачені у I кварталі	*				
гроші, виплачені у іншому кварталі		*			
Закупка у II кварталі:					
гроші, виплачені у II кварталі		*			
гроші, виплачені у іншому кварталі			*		
Закупка у III кварталі:					
гроші, виплачені у III кварталі			*		
гроші, виплачені у іншому кварталі				*	
Закупка у IV кварталі:					
гроші, виплачені у IV кварталі				*	
Всього платежів за матеріали, грн.	*	*	*	*	*

7. План прямих витрат на оплату праці (табл. 1.7). Цей план складається на базі плану виробництва, а також даних про норму витрат часу та розміру тарифної ставки. План складається з таких показників: обсяг виробництва у натуральному виразі, витрати праці на один виріб у годинах, загальні витрати праці на виробничу програму у годинах, тарифна ставка за годину, загальні витрати на оплату праці у грошовому виразі.

Таблиця 1.7 - План прямих витрат на оплату праці

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Обсяг виробництва, од.	*	*	*	*	*
Витрати праці на одиницю, години	*	*	*	*	
Загальні витрати праці, години	*	*	*	*	
Тарифна ставка за годину, грн.	*	*	*	*	
Загальні витрати на оплату праці, грн.	*	*	*	*	*

8. План виробничих накладних витрат (табл. 1.8). Цей план складається на базі плану виробництва та даних про

загальновиробничі витрати. При цьому змінні загальновиробничі витрати розподіляються по кварталах відповідно до обсягу виробництва, а сума постійних витрат залишається однаковою кожного кварталу.

Таблиця 1.8 - План виробничих накладних витрат

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Обсяг виробництва, грн.	*	*	*	*	*
Змінні виробничі витрати, грн.:					
- зарплата	*	*	*	*	*
- освітлення та опалення	*	*	*	*	*
- ремонт та обслуговування обладнання	*	*	*	*	*
- інші	*	*	*	*	*
Всього змінних витрат, грн.	*	*	*	*	*
Постійні витрати, грн.:					
- зарплата	*	*	*	*	*
- оренда	*	*	*	*	*
- освітлення та опалення	*	*	*	*	*
- амортизація	*	*	*	*	*
- ремонт та обслуговування обладнання	*	*	*	*	*
- інші	*	*	*	*	*
Всього постійних витрат, грн.	*	*	*	*	*
Всього загальновиробничих витрат, грн.	*	*	*	*	*

9. План собівартості виготовленої продукції (табл. 1.9). Цей план складається на основі планів використання матеріалів, прямих витрат на оплату праці та виробничих накладних витрат.

Таблиця 1.9 - План собівартості виготовленої продукції, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
НЗВ на начало періоду	*	*	*	*	
Витрати на виробництво:					
- прямі матеріали	*	*	*	*	*
- пряма зарплата	*	*	*	*	*
- виробничі накладні витрати	*	*	*	*	*
Всього	*	*	*	*	*
НЗВ на кінець періоду	*	*	*	*	
Собівартість виготовленої продукції	*	*	*	*	*

10. План собівартості реалізованої продукції (табл. 1.10, 1.11, 1.12). Цей план складається на основі плану собівартості виготовленої продукції з урахуванням залишків готової продукції.

Таблиця 1.10 - Розрахунок планової собівартості одиниці продукції

Квартал	Плановий обсяг виробництва, одиниці	Планова собівартість готової продукції, грн.	Планова собівартість одиниці продукції, грн.
I	*	*	*
II	*	*	*
III	*	*	*
IV	*	*	*

Таблиця 1.11 - Розрахунок планової вартості запасів

Квартал	Плановий обсяг запасів ГП на кінець періоду, одиниці	Планова собівартість одиниці ГП, грн.	Планова собівартість запасів ГП, грн.
I	*	*	*
II	*	*	*
III	*	*	*
IV	*	*	*

Таблиця 1.12 - План собівартості реалізованої продукції, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Остаток готової продукції на начало періоду	*	*	*	*	*
Виготовлено продукції на протязі періоду	*	*	*	*	*
Остаток готової продукції на кінець періоду	*	*	*	*	*
Собівартість реалізованої продукції	*	*	*	*	*

11. План адміністративних витрат (табл. 1.13). Цей план складається на основі інформації про заплановані адміністративні витрати з рівномірним розподілом витрат по кварталах.

Таблиця 1.13 - План адміністративних витрат, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Зарплата	*	*	*	*	*
Орендна плата	*	*	*	*	*
Комунальні послуги	*	*	*	*	*
Амортизація	*	*	*	*	*
Командировки	*	*	*	*	*
Інші витрати	*	*	*	*	*
Всього	*	*	*	*	*

12. План витрат на збут (табл. 1.14). Цей план складається на основі інформації про витрати на збут. Він містить дві частини – змінні витрати та постійні витрати. Змінні витрати – це комісійні, які залежать від обсягу продажів у грошовому виразі. Постійні витрати – це всі інші витрати, які розподіляються по кварталах рівномірно.

Таблиця 1. 14 - План витрат на збут

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Обсяг продажів, грн.	*	*	*	*	*
Ставка змінних витрат на збут (комісійні), %	*	*	*	*	
Змінні витрати на збут (комісійні), грн.	*	*	*	*	*
Постійні витрати на збут, грн.:					
зарплата	*	*	*	*	*
реклама	*	*	*	*	*
оренда	*	*	*	*	*
командировки	*	*	*	*	*
амортизація	*	*	*	*	*
інші	*	*	*	*	*
Всього постійних витрат, грн..	*	*	*	*	*
Всього витрат, грн.	*	*	*	*	*

13. План витрат на постачання (табл. 1.15). Цей план складається на основі інформації про заплановані витрати на постачання. Витрати по кварталах розподіляються рівномірно.

Таблиця 1.15 - План витрат на службу постачання, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
зарплата	*	*	*	*	*
реклама	*	*	*	*	*
оренда	*	*	*	*	*
командировки	*	*	*	*	*
амортизація	*	*	*	*	*
інші	*	*	*	*	*
Всього витрат, грн.	*	*	*	*	*

14. Плановий звіт про прибуток (табл. 1.16). Це похідна форма фінансової звітності, яка складена до початку звітного періоду і відображає фінансовий результат передбачуваної діяльності. Плановий звіт про прибуток складається на основі планів продажів, собівартості реалізованої продукції, витрат на збут, адміністративних і інших операційних витрат з урахуванням фінансових витрат та податку на прибуток. Результатом складання цього плану є розрахунок операційного та чистого прибутку. Плановий звіт про прибуток складається з таких показників: дохід від продажів, собівартість реалізованої продукції, валовий прибуток, адміністративні витрати, витрати на збут та постачання, операційний прибуток, податок на прибуток, чистий прибуток.

Таблиця 1. 16 - Плановий звіт про прибуток

Стаття	Сума, грн.
Дохід від продажів	*
Собівартість реалізованої продукції	*
Валовий прибуток	*
Адміністративні витрати	*
Витрати на збут	*
Витрати на службу постачання	*
Операційний прибуток	*
Процент за кредит	*
Прибуток після виплати проценту за кредит	*
Податок на прибуток	*
Чистий прибуток	*

15. Фінансовий план (табл. 1.17, 1.18, 1.19). Цей план складається на основі операційних бюджетів, бюджету капітальних інвестицій і розрахунків руху грошових коштів в результаті

фінансової діяльності. Цей план містить такі показники: залишок грошових коштів на початок періоду, надходження, видатки (детально за видами видатків), залишок на кінець періоду. При складанні фінансового плану треба врахувати, що амортизаційні відрахування не входять до видатків, тому що по ним не відбувається рух грошових коштів.

Таблиця 1.17 - Розрахунок грошових витрат на виплату зарплати, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Нарахована зарплата:					
Пряма зарплата	*	*	*	*	*
Зарплата у складі:					
Загальновиробничих витрат	*	*	*	*	*
адміністративних витрат	*	*	*	*	*
витрати на службу постачання	*	*	*	*	*
витрат на збут	*	*	*	*	*
Всього	*	*	*	*	*
Виплати зарплати:					
Заборгованість на 1.01. __ р.	*				
Зарплата за I квартал:					
5/6 квартальної зарплати	*				
1/6 квартальної зарплати		*			
Зарплата за II квартал:					
5/6 квартальної зарплати		*			
1/6 квартальної зарплати			*		
Зарплата за III квартал:					
5/6 квартальної зарплати			*		
1/6 квартальної зарплати				*	
Зарплата за IV квартал:					
5/6 квартальної зарплати				*	
Всього	*	*	*	*	*

Таблиця 1.18 - Розрахунок грошових виплат на оплату комунальних послуг, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
1	2	3	4	5	6
Комунальні послуги:					
виробничого характеру	*	*	*	*	*
інші	*	*	*	*	*
Всього	*	*	*	*	*
Платежі за комунальні послуги:					

Продовження таблиці 1.18

1	2	3	4	5	6
Заборгованість на 1.01. __	*				
I квартал					
90% комунальних послуг за квартал	*				
10% комунальних послуг за квартал		*			
II квартал					
90% комунальних послуг за квартал		*			
10% комунальних послуг за квартал			*		
III квартал					
90% комунальних послуг за квартал			*		
10% комунальних послуг за квартал				*	
IV квартал					
90% комунальних послуг за квартал				*	
Всього	*	*	*	*	*

Таблиця 1. 19 – Фінансовий план на _____ рік, грн.

Показник	Квартал				Всього за рік
	I	II	III	IV	
Остаток на начало періоду	*	*	*	*	-
Надходження:					
від реалізації продукції	*	*	*	*	*
Всього	*	*	*	*	
Платежі:					
Придбання матеріалів	*	*	*	*	*
Виплата зарплати	*	*	*	*	*
Орендна плата	*	*	*	*	*
Комунальні послуги	*	*	*	*	*
Командировки	*	*	*	*	*
Ремонт та обслуговування обладнання	*	*	*	*	*
Комісійні	*	*	*	*	*
Реклама	*	*	*	*	*
Податок на прибуток	*	*	*	*	*
Інші поточні витрати	*	*	*	*	*
Придбання обладнання	*	*	*	*	*
Дивіденди	-	*	-	-	
Всього	*	*	*	*	*
Остаток на кінець періоду	*	*	*	*	*

16. Плановий баланс на кінець планового року (табл. 1.20). Це похідна форма фінансової звітності, що містить інформацію про майбутній фінансовий стан підприємства, яке очікується в результаті запланованих дій. Плановий баланс складається на основі балансу на початок планового року, планів операційних витрат і фінансового плану.

Актив балансу містить такі статті:

- Основні засоби (залишкова вартість, первинна вартість, знос). Первісна вартість основних засобів – це сума первісної вартості основних засобів на початок планового року плюс сума капітальних вкладень, що заплановані у плановому році. Знос – сума амортизаційних відрахувань по всім операційним планам. Залишкова вартість – це різниця між первісною вартістю та зносом.

- Матеріали – це очікуваний залишок матеріалів на кінець планового року.

- Готова продукція – це залишок готової продукції на кінець планового року, який було розраховано при складанні плану собівартості реалізованої продукції.

- Дебіторська заборгованість – це сума, яку покупці продукції залишаються винні підприємству на кінець планового року.

- Грошові кошти – це очікуваний залишок грошових коштів підприємства на кінець планового року. Він розрахований у фінансовому плані.

Пасив балансу містить такі статті:

- Статутний капітал. Він залишається незмінним в порівнянні з його розміром на початок планового року.

- Нерозподілений прибуток – це той прибуток, який залишається у розпорядженні підприємства на кінець планового року.

- Кредиторська заборгованість: окремо за матеріали та за комунальні послуги.

- Зобов'язання по розрахункам з оплати праці – це залишок заробітної плати, яку підприємство нарахувало за плановий рік, але не виплатило.

Наприкінці складання планового балансу підраховується сума активів та пасивів. Якщо ці суми співпали, то планування діяльності підприємства проведено вірно.

Усі бюджети, крім планового звіту про прибуток та планового балансу, складаються на один рік з розбивкою по кварталах.

Таблиця 1. 20 - Плановий баланс на кінець _____ року

Актив	Сума, грн.	Пасив	Сума, грн.
Основні засоби:		Уставний капітал	*
первісна вартість	*	Нерозподілений прибуток	*
знос	*	Кредитори:	
залишкова вартість	*	розрахунки з постачальниками, в т.ч.:	*
Матеріали	*	за сировину	*
Готова продукція	*	за комунальні послуги	*
Дебітори	*	розрахунки за оплату праці	*
Грошові засоби	*		
Баланс	*	Баланс	*

Якщо залишок грошових засобів менше запланованого, то при умові незмінності обов'язків по виплаті дивідендів, на потрібну суму зменшити капітальні вкладення, щоб залишок грошових засобів на кінець року дорівнював запланованому розміру. У доповнення до наявного фінансового плану складіть новий, от коректований. Подальше планування потрібно здійснювати на базі відкоректованого фінансового плану та відкоректованої суми капітальних вкладень.

Надайте характеристику доцільності виконання поточного плану. Зробіть висновки по розділу.

2. Розрахунок планової собівартості продукції та аналіз її структури

У другому розділі курсової роботи на підставі здійсненого планування необхідно розрахувати середньорічну повну собівартість одиниці продукції (по змінним та постійним витратам), визначити мінімальну ціну реалізації продукції підприємства, при якій підприємство не зазнаватиме збитки, та порівняти заплановану середньорічну ціну з отриманою мінімальною ціною, зробити висновки. Також потрібно визначити структуру собівартості (табл. 2.1), зробити висновки щодо цієї структури. Далі необхідно розрахувати фактор операційного важеля (табл. 2.2), зробити висновки про ступінь впливу зміни обсягу продажів на прибуток

підприємства, а також розрахувати з застосуванням фактора операційного важеля, як зміниться прибуток підприємства, якщо обсяг продажів зміниться (табл. 2.3).

Таблиця 2. 1- Розрахунок повної собівартості, грн.

Стаття	Всього за рік	Структура витрат, %
1) Змінні витрати		
матеріали	*	*
пряма зарплата	*	*
ЗВВ	*	*
збут	*	*
Всього змінних витрат	*	*
2) Постійні витрати		
ЗВВ	*	*
збут	*	*
постачання	*	*
адміністративні витрати	*	*
Всього постійних витрат	*	*
Всього повна собівартість	*	100%
Повна собівартість на одиницю	*	

Таблиця 2. 2 - Розрахунок фактора операційного важеля

Показник	Сума, грн.
Маржинальний дохід	*
Операційний прибуток	*
Фактор операційного важеля	*

Таблиця 2.3 - Розрахунок зміни прибутку за рахунок зміни обсягу продажів

Показник	Зміна прибутку, грн.
Збільшення обсягу продажів на ____%	*
Зменшення обсягу продажів на ____%	*

3. Визначення точки безбитковості та запасу міцності підприємства

У третьому розділі курсової роботи необхідно розглянути теоретичні основи розрахунку точки безбитковості та запасу міцності (сутність понять, необхідність їх розрахунку), а також провести розрахунок точки безбитковості за рік і визначення запасу міцності підприємства за рік (табл. 3.1). Після закінчення розрахунків

необхідно накреслити графік точки беззбитковості та запасу міцності. Зробити висновки. При цьому необхідно зауважити, що точка беззбитковості знаходиться на перетинанні прямих доходу від продажів та загальних витрат.

Таблиця 3.1 - Розрахунок точки беззбитковості та запасу міцності

Показник	Всього, грн.	На одиницю, грн.
Постійні витрати	*	*
Змінні витрати	*	*
Середньорічна ціна реалізації	*	*
Точка беззбитковості в натуральних одиницях	*	
Точка беззбитковості в грошових одиницях	*	
Запас міцності	*	

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Данилюк М. О., Бойчук Р. М., Гречаник Б. В., Гречаник В. П. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. для студ. вузів. Львів : Магнолія 2006, 2015. 328 с. ISBN 978-966-2025-44.
2. Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. для студ. вузів. К. : Каравела, 2003. 432 с. ISBN 966-8019-04-0.
3. Березівський П. С., Михалюк Н. І., Балаш Л. Я. Планування діяльності підприємств: навч. посіб. для студ. вузів. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 617 с. ISBN 978-966-418-283-3
4. Липчук В. В., Погребняк Л. В. Маркетингові дослідження: навч. посіб. Львів: "Магнолія 2006", 2017. 352 с. ISBN 978-617-574-037-8.
5. Лисенко Н. О., Транченко Л. В., Дякон Л. Л., Транченко О. М. Бізнес-планування: навч. посіб. для студ. вузів. Бравори: АНФ Груп, 2014. 568 с. ISBN 978-966-97459-4-3.
6. Строченко Н., Коблянська І. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. для студ. екон. напряму підгот. ден. та заоч. форм навчання освіт.-кваліфікац. рівня «Бакалавр». Суми: Сум. нац. аграр. ун-т, 2017. 271 с.
7. Михайленко О. Ф., Євдокимова Н. М., Лозовик Ю.М. та ін. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2015. 459 с.
8. Ачкасов А. Є., Охріменко В. М., Мількін І. В. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ, 2015. 277 с.
9. Должанський І. З., Загорна Т. О. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. ЦУЛ, 2019. 384 с.

Навчальне видання

Методичні вказівки
до курсової роботи
з дисципліни: «Планування і контроль на підприємстві»
для студентів денної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»

Укладач:

Блага Вікторія Вікторівна

Відповідальний за випуск:

І.Ю. Шевченко